

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O AKCIZAMA

Član 1.

U Zakonu o akcizama („Službeni glasnik RS”, br. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05-dr. zakon, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10 i 43/11), u članu 6. stav. 2. tač. 1) i 2) brišu se.

Član 2.

Član 10. menja se i glasi:

„Član 10.

Na duvanske prerađevine (cigarete, cigare, cigarilose, duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine) plaća se akciza utvrđena odredbama čl. 40a, 40b, 40g i 40d ovog zakona, osim na duvanske prerađevine koje služe za testiranje kontrole kvaliteta proizvoda.

Cigaretama, cigarama, cigarilosima, duvanom za pušenje i ostalim duvanskim prerađevinama smatraju se duvanske prerađevine koje se proizvode i stavljaju u promet kao takva vrsta prerađevina u skladu sa zakonom kojim se uređuje proizvodnja i promet duvana i duvanskih prerađevina.

Ako je obračunata akciza na cigarete, duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine, koja je propisana u odredbama čl. 40a, 40b i 40d ovog zakona, manja od minimalne akcize utvrđene ovim zakonom, plaća se minimalna akciza.

Minimalna akciza iz stava 3. ovog člana iznosi, i to na:

1) cigarete - 100% ukupne akcize iz čl. 40a i 40b ovog zakona utvrđene za kategoriju prosečne ponderisane maloprodajne cene cigareta;

2) duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) - 100% akcize iz člana 40d ovog zakona utvrđene za kategoriju prosečne ponderisane maloprodajne cene duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina.

Prosečna ponderisana maloprodajna cena iz stava 4. tačka 1) ovog člana izračunava se stavljanjem u odnos ukupne vrednosti svih cigareta koje su puštene u promet po maloprodajnim cenama, sa ukupnom količinom cigareta puštenih u promet u Republici Srbiji, u prethodnom polugodištu.

Prosečna ponderisana maloprodajna cena iz stava 4. tačka 2) ovog člana izračunava se stavljanjem u odnos ukupne vrednosti celokupnog duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama, sa ukupnom količinom duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji, u prethodnom polugodištu.

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija (u daljem tekstu: ministarstvo), polugodišnje utvrđuje, i to do 31. januara, odnosno do 31. jula tekuće godine, iznose prosečne ponderisane maloprodajne cene i minimalne akcize iz stava 4. ovog člana u prethodnom polugodištu.

Predlog iznosa prosečne ponderisane maloprodajne cene iz stava 7. ovog člana, utvrđuje se na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti svih cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srbije” i ukupnoj količini cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji, u prethodnom polugodištu.

Vlada će urediti način i postupak utvrđivanja iznosa prosečne ponderisane maloprodajne cene cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina u smislu st. 5. do 8. ovog člana.

Iznos prosečne ponderisane maloprodajne cene i iznos minimalne akcize iz st. 4. i 7. ovog člana primenjivaće se od narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 3.

U članu 18. stav 2. reči: „nadležno za poslove finansija (u daljem tekstu: ministarstvo)” brišu se.

Član 4.

U članu 20a stav 1. tačka 1) posle reči: „dao akciznu dozvolu” dodaju se zapeta i reči: „odnosno otpremaju u carinsko skladište u skladu sa carinskim propisima”.

U tački 2) posle reči: „akcizno skladište” dodaju se zapeta i reči: „odnosno u carinsko skladište u skladu sa carinskim propisima”.

Član 5.

U članu 21. stav 2. tačka 1) posle reči: „nema akciznu dozvolu” dodaju se zapeta i reči: „osim otpremanja akciznih proizvoda iz proizvodnog pogona u carinsko skladište u skladu sa carinskim propisima”.

U tački 2) posle reči: „drugo akcizno skladište” dodaju se zapeta i reči: „odnosno u carinsko skladište u skladu sa carinskim propisima”.

Član 6.

U članu 22a tačka 2) tačka i zapeta zamenjuju se tačkom, a tačka 3) briše se.

Član 7.

U članu 30. stav 3. briše se.

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 3. i 4.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 5, reči: „iz st. 2. i 5.” zamenjuju se rečima: „iz st. 2. i 4.”.

Član 8.

U članu 40a stav 1. menja se i glasi:

„Na cigarete iz uvoza i na cigarete proizvedene u zemlji plaća se akciza, i to:

1) u periodu od 1. januara do 31. decembra 2012. godine u iznosu od 33,00 din/pak;

2) od 1. januara 2013. godine u iznosu od 37,00 din/pak.”

Član 9.

U članu 40b stav 1. menja se i glasi:

„Na cigarete iz uvoza i na cigarete proizvedene u zemlji, pored akcize iz člana 40a ovog zakona, plaća se i akciza po stopi, i to:

- 1) u periodu od 1. januara do 31. decembra 2012. godine od 34%;
- 2) od 1. januara 2013. godine od 33%.”

Član 10.

U članu 43. stav 2. briše se.

Član 11.

Izuzetno od člana 2. ovog zakona, minimalna akciza na cigarete od 1. januara 2012. godine do dana početka primene akta Vlade kojim će se utvrditi prosečna ponderisana maloprodajna cena cigareta i minimalna akciza na cigarete na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti svih cigareta koje su puštene u promet po maloprodajnim cenama i ukupnoj količini cigareta puštenih u promet u Republici Srbiji, u prvom polugodištu 2012. godine, u skladu sa ovim zakonom, iznosi 71,00 din/pak.

Izuzetno od odredbe člana 2. ovog zakona, minimalna akciza na duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) od 1. januara 2012. godine do dana početka primene akta Vlade kojim će se utvrditi prosečna ponderisana maloprodajna cena duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) i minimalna akciza na ove duvanske prerađevine na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti celokupnog duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama i ukupnoj količini duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji, u prvom polugodištu 2012. godine, u skladu sa ovim zakonom, iznosi i to: za rezani duvan 2.100 din/kg; za duvan za lulu 4.200 din/kg; za duvan za žvakanje 140 din/kg; za burmut 5.800 din/kg.

Prvo utvrđivanje iznosa prosečne ponderisane maloprodajne cene i iznosa minimalne akcize na cigarete, duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut), u skladu sa članom 2. ovog zakona, izvršiće se do 31. jula 2012. godine, na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti svih cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srbije” i ukupnoj količini cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji, u prvom polugodištu 2012. godine.

Član 12.

Prvo naredno usklađivanje dinarskih iznosa akcize na cigarete izvršiće se u januaru 2013. godine indeksom potrošačkih cena u 2012. godini.

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2012. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNO-PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje, poreski sistem i finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje zakona jesu postizanje ciljeva u domenu politike akciza, kao što su dalja postepena harmonizacija akcizne politike sa propisima i standardima Evropske unije, smanjenje pojava sive ekonomije u prometu cigareta i samim tim, obezbeđivanje stabilnijeg priliva sredstava od akciza u republički budžet.

Harmonizacija akcizne politike ispoljava se, pre svega, u daljem usaglašavanju sa sistemom oporezivanja cigareta akcizom u Evropskoj uniji, u smislu povećanja ukupnog akciznog opterećenja cigareta, imajući u vidu da prema opštem pravilu iz Direktive Saveta broj 2011/64 od 21. juna 2011. godine ukupno akcizno opterećenje (specifična akciza + proporcionalna akciza) ne sme biti ispod 57% maloprodajne cene jedne paklice cigareta u kategoriji prosečne ponderisane maloprodajne cene cigareta i da ukupna akciza ne može biti niža od 64€ na 1000 komada cigareta u kategoriji prosečne ponderisane maloprodajne cene. S tim u vezi, ovim zakonom, a u skladu sa pomenutom direktivom EU, uvodi se institut prosečne ponderisane maloprodajne cene, umesto instituta najpopularnije cene, kao osnovice za obračunavanje minimalne akcize. Takođe, ovim zakonom, predlaže se izmena postojećeg sistema oporezivanja cigareta akcizom, u smislu povećanja specifične akcize, uz smanjenje ad valorem akcize, čime se obezbeđuje dalje približavanje pomenutim standardima EU. Na ovaj način stvoriće se uslovi za dalje obezbeđenje povećanja prihoda od akcize na cigarete, s obzirom da bi budžetski prihod u velikoj meri bio nezavisan od cenovne politike proizvođača, odnosno uvoznika cigareta. Istovremeno, na ovaj način, tržište se štiti od jeftinijih cigareta lošeg kvaliteta, čime se utiče na smanjenje potrošnje cigareta i sprovodi Okvirna konvencije o kontroli duvana. Utvrđivanjem akcizne strukture na cigarete do 2013. godine i dalje, svim učesnicima na tržištu garantuje se stabilnost i predvidivost, a što, kao očekivanu posledicu, treba da ima održivost investicija i zaposlenosti u domaćoj duvanskoj industriji.

Postizanje planiranih ciljeva moguće je jedino ostvariti izmenama i dopunama zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

Ovim članom vrši se usaglašavanje sa propisima iz oblasti poljoprivrede, u smislu da proizvođač alkoholnog pića može biti samo lice koje je s tim u vezi registrovano.

Uz član 2.

Ovim članom uvodi se institut prosečne ponderisane maloprodajne cene cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut), umesto do sada propisanog instituta najpopularnije cene, kao osnovice za obračunavanje minimalne akcize na cigarete, duvan za

pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut). Predlaže se da minimalna akciza na cigarete iznosi 100% ukupne akcize iz čl. 40a i 40b Zakona o akcizama utvrđene za kategoriju prosečne ponderisane maloprodajne cene cigareta, kao i da minimalna akciza na duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) iznosi 100% akcize iz člana 40d Zakona o akcizama, utvrđene za kategoriju prosečne ponderisane maloprodajne cene duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina. Prosečna ponderisana maloprodajna cena iz stava 4. tačka 1) ovog člana izračunava se stavljanjem u odnos ukupne vrednosti svih cigareta koje su puštene u promet po maloprodajnim cenama, sa ukupnom količinom cigareta puštenih u promet u Republici Srbiji u prethodnom polugodištu, a prosečna ponderisana maloprodajna cena iz stava 4. tačka 2) ovog člana izračunava se stavljanjem u odnos ukupne vrednosti celokupnog duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama, sa ukupnom količinom duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji u prethodnom polugodištu.

Uz član 3.

Vrši se pravno- tehnička redakcija teksta.

Uz čl. 4. i 5.

Predlaže se da se nastanak poreske obaveze po osnovu akcize utvrdi na poseban način u smislu da se u slučaju kada se akcizni proizvodi otpremaju iz proizvodnog pogona, odnosno akciznog skladišta u carinsko skladište, obaveza po osnovu akcize nastaje u momentu napuštanja akciznog proizvoda iz carinskog skladišta.

Uz čl. 6, 7. i 10.

Vrši se usaglašavanje sa predloženim izmenama u Predlogu zakona (izmene ugrađene u članu 1. Predloga zakona).

Uz čl. 8. i 9.

Predlažu se novi iznosi po osnovu specifične i ad valorem akcize na cigarete proizvedene u zemlji i iz uvoza, po periodima primene do 2013. godine, i dalje.

Uz član 11.

Predlaže se da, izuzetno od odredbe člana 2. ovog zakona, minimalna akciza na cigarete od 1. januara 2012. godine do dana početka primene akta Vlade kojim će se utvrditi prosečna ponderisana maloprodajna cena cigareta i minimalna akciza na cigarete na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti svih cigareta koje su puštene u promet po maloprodajnim cenama i ukupnoj količini cigareta puštenih u promet u Republici Srbiji u prvom polugodištu 2012. godine, u skladu sa ovim zakonom, iznosi 71,00 din/pak. Takođe, predlaže se da, izuzetno od odredbe člana 2. ovog zakona, minimalna akciza na duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) od 1. januara 2012. godine do dana početka primene akta Vlade kojim će se utvrditi prosečna ponderisana maloprodajna cena duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) i minimalna akciza na ove duvanske prerađevine na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti celokupnog duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama i ukupnoj količini duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji u prvom polugodištu 2012. godine, u

skladu sa ovim zakonom, iznosi i to, za rezani duvan 2.100 din/kg; za duvan za lulu 4.200 din/kg; za duvan za žvakanje 140 din/kg; za burmut 5.800 din/kg.

Predlaže se da se prvo utvrđivanje iznosa prosečne ponderisane maloprodajne cene i iznosa minimalne akcize na cigarete, duvan za pušenje i ostale duvanske prerađevine (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut), u skladu sa ovim zakonom, izvrši do 31. jula 2012. godine, na osnovu podataka o ukupnoj vrednosti svih cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet po maloprodajnim cenama objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srbije” i ukupnoj količini cigareta, duvana za pušenje i ostalih duvanskih prerađevina (rezani duvan, duvan za lulu, duvan za žvakanje i burmut) puštenih u promet u Republici Srbiji, u prvom polugodištu 2012. godine.

Uz član 12.

Predlaže se da se prvo naredno usklađivanje dinarskih iznosa akcize na cigarete izvrši u januaru 2013. godine indeksom potrošačkih cena u 2012. godini.

Uz član 13.

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu 1. januara 2012. godine.

IV. SREDSTVA NEOPHODNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti posebna sredstva u republičkom budžetu.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razmatranje i donošenje ovog zakona po hitnom postupku predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, br. 52/10 i 13/11). Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku sadržani su u potrebi da se stvore uslovi za realizaciju planiranog trenda prikupljanja prihoda od akciza u republičkom budžetu.

VI ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Predloženim izmenama zakona (neznatnim povećanjem specifične akcize na cigarete u 2012. godini, uvođenjem novog instituta za utvrđivanje iznosa minimalne akcize po osnovu prosečne ponderisane maloprodajne cene, koji podrazumeva i podizanje nivoa minimalne akcize na cigarete i druge duvanske prerađevine) stvaraju se uslovi za povećanje iznosa po osnovu akcize u republičkom budžetu. Uzimajući u obzir elemente koji opredeljuju strukturu akciznog opterećenja cigareta, shodno predmetnim izmenama, obezbediće se održivost prihoda, imajući u vidu da bi budžetski prihod u velikoj meri bio nezavisan od cenovne politike proizvođača, odnosno uvoznika cigareta, kao i da bi se na ovaj način tržište štitilo od jeftinijih cigareta lošeg kvaliteta. Po tom osnovu, procenjuje se porast prihoda po osnovu akciza u visini od oko jedne milijarde dinara u 2012. godine.

1. Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu?

Proizvođači i uvoznici cigareta (čije tržište čini oko 97% ukupnog tržišta svih duvanskih prerađevina) imaće obavezu plaćanja nominalno više ukupne akcize.

2. Kakve troškove će primena zakona stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?

Predlaganje viših iznosa akcize na cigarete može uticati na rast maloprodajnih cena cigareta.

3. Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?

Predloženim izmenama Zakona obezbediće se, sagledavajući celokupan period, rast budžetskih prihoda. Osim toga, ovim merama vrši se postepeno usklađivanje sa obavezujućim propisima EU kada je reč o minimalnom akciznom opterećenju maloprodajnih cena ovih proizvoda.

4. Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?

Predložene izmene i dopune Zakona imaju neutralan efekat kada je reč o stvaranju novih privrednih subjekata, ali imaju efekat na formiranje različitih maloprodajnih cena cigareta, shodno cenovnoj politici svakog privrednog subjekta na tržištu i njegovoj ekonomskoj poziciji na tržištu, čime se podstiče i konkurentnost na tržištu.

5. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o ovom zakonu?

Tokom rada na ovom zakonu zainteresovane strane imale su aktivno učešće u radu.

6. Koje će se mere tokom primene ovog zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem ovog zakona namerava?

Ministarstvo finansija, kao obrađivač ovog zakona, koordiniraće aktivnosti sa nadležnim organima, prvenstveno sa Poreskom upravom i Upravom carina, kako bi se obezbedila pravilna primene ovog zakona u celini.